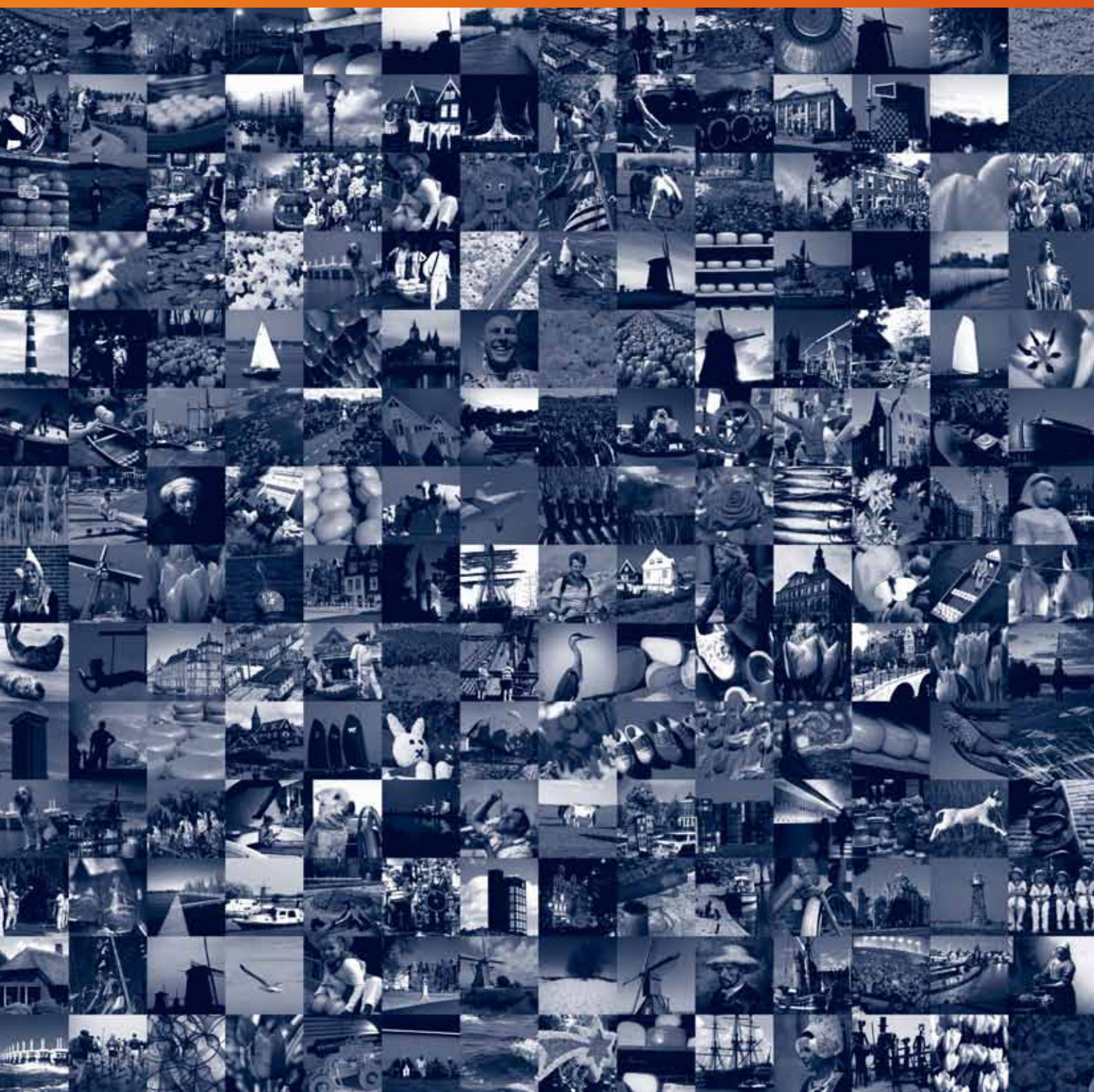




info brožura **Holandsko 2011**

www.holandsko.cz



Holandsko? Na lodi!

www.holandskonalodi.cz



eurolines.cz

až 5x týdně ➤ Amsterdam, Rotterdam, Utrecht
Haag, Arnhem, Eindhoven



Vaše spojení Evropou

2 zavazadla zdarma

odjezdy z Prahy, Brna nebo Plzně, příjezdy do Holandska v ranních hodinách



1 |



2 |



3 |

Holandsko psíma očima

V zemi tulipánů, sýrů, klapajících větrných mlýnů
i dřeváků se hned každý cítí jako doma

**Holandská krajina nejspíš neuspokojí horolezce,
ale všechny ostatní okouzlí – malebnou krajinou,
historickými památkami a také vyhlášenými sýry.
Líbí se tu lidem i zvířatům.**

Pro naše psy je Holandsko zemí zaslíbenou. Mají tu volnost, můžou si běhat a koupat se, kde je napadne. A úplně nejvíc si oblíbili plavbu lodí po vodních kanálech. Wheaten Eimi i yorkshire terier Demien si vodní cestování náramně užívají. Stávají na přídi, pozorují krajinu, kontrolují ostatní projíždějící lodi a při vjezdu do zdymadla vyskočí na břeh, aby se proběhli. A protože jsou oba labužníci, milují Holandsko i kvůli zdejším sýrům, které jsou nejlepší na světě. Skutečně není nad čerstvě ukrojený plátek

holandského sýra. Já i naši psi preferujeme mladý, uleželý, severoholandský sedlácký edam. A naši psi vždy pravý holandský sýr poznají. Když jsem se je snažil obalamutit českým „eidamem“, nechápavě se na mě podívali a znechuceně odešli. A už jen kvůli těm sýrům musíte do Holandska přijet i vy.



4 |

*Váš Daniël Hagen,
ředitel Holandské turistické informační kanceláře
a cestovní kanceláře Dutch Masters*

Vydavatel: Holandská turistická informační kancelář a cestovní kancelář Dutch Masters, www.holandsko.cz, Daniël Hagen, ředitel; Jana Vaňátková a Bohumil Břejzek, hlavní autoři; Tomáš Kubeš, hlavní fotograf

Všechna práva vyhrazena, jakékoli kopírování a další šíření otisků textů a fotografií je povoleno pouze s písemným souhlasem vydavatele.
© Holandská turistická informační kancelář / Dutch Masters 2011



1 |



2 |

Uprostřed holandské přírody

Květiny tu najdete nejen v parcích a soukromých zahradách, ale doslova na každém kroku.

Nizozemské království patří mezi země, kde dokáží dělat s květinami úplné zázraky a kde rozkvetlé kytice neodmyslitelně patří ke každodennímu životu. Důkazem jsou především zdejší parky, květinová pole a tradiční trhy.

Holandsko je přírodní oázou, která okouzlí každého návštěvníka. A protože člověk moderní doby, žijící převážně ve stresu a zahlcený vlastními starostmi, načerpá nejlépe nové síly v přirozené zeleni stromů a květin, je zdejší kraj ideálním místem pro odpočinek a relaxaci. Energii tu naberete například procházkami v dokonale uspořádaných a udržovaných parcích, jízdu na kole po polních cestách, při níž vás budou obkloповat lány barevných tulipánů.

Můžete si také půjčit koně a vydat se spolu s průvodcem prozkoumávat zdejší rovinatou krajinu s nízkými lesnatými a křovinatými porosty. I při plavbě tichou motorovou lodí po husté síti vodních kanálů a jezer si budete příjemně vychutnávat zdejší jedinečnou přírodu. Z paluby můžete pozorovat poklidně se

pasoucí stáda krav a ovcí a vnímat i takové důležité „maličkosti“, jako je ševelení větru ve větvích stromů, zpěv ptáků a vůně květin, které si ve všedním životě nemáte čas ani uvědomit.

Holandané květiny milují. Sázejí je do těch nejkurióznějších nádob, vozí je připevněné v košících na kolech, každý velký páteční nebo sobotní rodinný nákup doplňuje pořízení jedné nebo dvou kytic. Nejspíš vás také udiví pohled na kotvící, ale i plující hausbóty. Většina z nich je plná květináčů a truhlíků osázených různými druhy rostlin.

Jste-li na tom podobně jako zdejší obyvatelé a rádi se obklopujete květinami, naplánujte si cestu do Holandska na začátek jara, které tady začíná asi o tři týdny dříve než u nás. Budete mít možnost spatřit květinové parky a zahrady v době, kdy jsou nejkrásnější, a tenhle výlet do květinového království se pro vás stane nezapomenutelným zážitkem.

*Jan Stanzel
Zahrádkář*





Pozvánka do království cibulovin

Navštivte park, který vás ohromí desítkami tisíc pestrých jarních květin.

Pokud se chystáte na výlet do Holandska a milujete květiny, zvolte si pro svou cestu jaro – budete tak mít příležitost navštívit zahradu, která nemá na světě konkurenci.

Každý nadšený zahradník už od února netrpělivě vyhlíží jaro. Když se pod zbytky sněhu objeví první květy, vyběhne do zahrady a s každým kvítkem se doslova mazlí. Jaro v Holandsku začíná v době, kdy své brány otevírá Keukenhof, největší květinový park na světě, který má ne náhodou ve svém logu tulipán.

Místo bylinek cibuloviny

Na území dnešního parku se už v raném středověku pěstovaly bylinky do zámecké kuchyně vévody Jakoba von Bayern (z této dávné historie pramení také název parku – keuke znamená v holandštině kuchyně).

Za novodobou podobu vděčí Keukenhof architektům Zocheřovým, jejichž projekt anglické parkové úpravy se i navzdory mnohým úpravám podařilo zachovat.

V průběhu celého roku je Keukenhof poklidným, příjemným a nijak nápadným parkem. Jakmile ale jarní slunce ohřeje půdu, přijde ke slovu práce řady zahradníků, kteří na podzim hrbili svá záda, aby připravili velkolepou podívanou. Téměř milion návštěvníků z celého světa, kteří každé jaro zavítají do Keukenhofu, tak mohou obdivovat desetitisíce jarních květin pěstovaných v přirozeném prostředí rozlehlého parku s listnatými stromy, kde nechybí kanály, rybníky a vodopády.

Exkluzivní inspirace

Jarní Keukenhof je symfonií rostlin a barev, ukázkou dokonalého soužití tulipánů, narcisů, hyacintů, ladoněk, řebčíků, modřenců a celé řady dalších rostlinných druhů

vysázených v promyšlených kompozicích a v jako by nahodilé, přesto však přesně naplánované souhře se systémem cest, vodních prvků a majestátných stromů, které se v této době právě probouzejí k životu.

Keukenhof je inspirativní ukázkou práce s jarními cibulovinami a každý z návštěvníků si odtud může odnést domů především neopakovatelné zážitky, příklady jedinečných rostlinných kompozic, náměty pro vlastní kombinace, ale i sazenice žhavých novinek nebo naopak spolehlivých evergreenů.

Jednu vadu na kráse ale Keukenhof přece jen má: kdo jednou vstoupí za jeho bránu, nebude chtít odejít dříve, než projde park až do posledního koutku – a po takovém výletu pořádně bolí nohy...

*Michal Babor,
nezávislý publicista*



Květinové orgie

Být v Holandsku a nenavštívit největší květinovou aukci na světě? To je prostě nemožné. Nachází se v Aalsmeeru.

Historie květinové aukce v Aalsmeeru se sice datuje již na začátek minulého století, kdy se spojili místní pěstitelé květin, avšak dnešní aukční budova byla postavena v roce 1972 a dle Guinnessovy knihy rekordů je svojí rozlohou (800 x 600 metrů, tedy 55 fotbalových hřišť) nejrozsáhlejším komerčním objektem na světě. Denně se zde prodá 13 milionů řezaných a více než 1 milion hrnkových květin, za rok je to dvanáct miliard řezaných květin a přes pět set milionů rostlin.

Každý den zde proběhne kolem padesáti tisíc transakcí. Za svůj úspěch vděčí burza hodinám. Tento způsob prodeje, známý jako „holandská aukce“, vypadá tak, že dražba začíná na nejvyšší částce, která se postupně snižuje. Nenechte se ale mýlit, zkušené obchodníky se rozhodují ve vteřinách. Je to neustálá

hra přehledu o cenách, zajištěném odbytu, znalosti pěstitelů a v neposlední řadě také dobrého odhadu, jak se bude chovat konkurence.

Přesvědčte se sami

A jak burza probíhá? O tom se můžete přesvědčit na vlastní oči, neboť každý den od půl osmé do půl dvanácté je místo přístupné i turistům. Po zaplacení vstupného vystoupáte po schodech na ochoz, který se nachází ve výšce asi čtyř metrů nad podlahou haly, a po němž se prochází jejími prostory. Pod vámi bude plno vozíčků s různými kvetoucími květinami, ale i palmami, tujemi, fikusy a jinými rostlinami.

Obchodníci, kteří je nakupují, sedí na stupňovitých lavicích se stolky a telefony a pod nimi projíždějí vozíčky s květinami. Každý kupující obdrží číslo a kartu, pomocí níž odblokuje u svého stolu tlačítko spojené s aukčními hodinami, které ukazují cenu právě draženého zboží. Jsou nasazeny vysoké ceny, jež jsou snižovány až do chvíle,

kdy některý z kupujících stiskne své tlačítko. Pro ně se na hodinách objevují i další údaje, jako jméno pěstitele, prodávaný druh, cena za jednotlivý kus, kolik balení se prodává, informace o kvalitě.

Pokud o některé květiny nikdo neprojeví zájem, burza je zničí a pěstitelé vyplatí zaručenou nejnižší cenu. To se ale stává jen skutečně výjimečně.

Na brilantně organizovaný prodej navazuje neméně dokonalá distribuce prostřednictvím kamionů, vlaků či letadel. Ještě v průběhu dražby se květiny okamžitě třídí, balí a expedují. Z aukčních místností se odvázejí přímo do aut, která je převázejí na pět kilometrů vzdálené letiště Schiphol, odkud se dopravují do celého světa, aby již druhý den mohly být na pultech obchodů. Každý den přepraví jen letadla KLM dva miliony řezaných květin.

*Eva Brejžková
nezávislá publicistka*

Pro oči a srdce

Nemusíte zrovna cíleně mířit do Holandska za květinami, přesto je tam zaručeně potkáte. I v Amsterdamu.

Zatímco Čech ještě často kupuje kytku jen pro slavnostní příležitost, pro Holanďana je to i díky mnohem nižší ceně věc každodenní potřeby. Řezané květiny jsou ve vázách po celý rok a pořádný sobotní nákup se bez jednoho, dvou nebo i tří pugětů neobejde. Kam pro ně? Samozřejmě na tradiční trhy. V malých městech se konají obvykle jednou dvakrát týdně a vedle sýrů nebo másla od farmářů z okolí, čerstvé, zrovna ze záhonu vytažené zeleniny, domácích vajíček a podobných lahůdek pro žaludek tu určitě najdete několik stánků s potěšením pro oči a srdce – květinami. Holanďané mají i pro kytky své „dodavatele“ s prověřenou kvalitou produkce. Kupují od nich samozřejmě i sadbu či cibulky do svých zahrádek.

Ráj na Singlu

Květinový trh v Amsterdamu by určitě měli navštívit i ti, kteří nemají o agrotechnických lhůtách ani ponětí. Také je totiž nenechá záplava barev a tvarů v desítkách stánků



na plovoucích pontonech bez emocí. Jako by se sem, na kanál Singel, sám stvořitel rozhodl přestěhovat celý ráj. Trh je tu otevřen denně a po celý rok. Krásný je na jaře, kdy se tisíce tulipánů předvádějí v nejrůznějších odstínech od sněhobílé až po „vdovskou“ černou, úžasný je v létě – tolik různých květů jste nejspíš v přírodě za celý svůj život neviděli, nádherný na podzim a kouzelný v zimě. Vždy byste si nejradši celou tu záplavu odvezli domů.

Večer levněji

Zatímco květiny můžete kupovat po náručích (skutečně velká kytice drobných „sva-

tebních“ růží vás přijde přibližně na pět či šest eur, půjdete-li si pro ni k večeru, kdy trh končí, bude cena ještě nižší), s cibulkami a hlízkami se raději mírněte.

S obojím mám své zkušenosti. Řezané tulipány přežily cestu bez nejmenší újmy a doma mi dělaly radost ještě čtrnáct dnů po návratu. Cibule, které jsem koupila tentýž den, byly bohužel k ničemu. Ani holandský tulipán nepřesvědčíte, aby kvetl, byl-li do země zasazen o půl roku později, než měl.

*Eva Hirschová
Týdeník Květy*



21

Parky plné zeleně

Holandsko se může pyšnit řadou přírodních parků. Které byste si rozhodně neměli nechat ujít?

Představte si území větší než celá Praha, po kterém se prohánějí v lese, po vřesovištích a písku srnky, mufloni nebo divočáci. Tak to je Hoge Veluwe, největší holandský park. Hned u vstupu si můžete zdarma vypůjčit kolo a projet se na něm parkem. Kromě toho, že zde objevíte spoustu rostlin a volně žijících zvířat, můžete tady navštívit i dvě muzea.

Mezi přírodní parky plné vodních kanálů a jezírek obklopených volavkami patří i botanické zahrady. Hortus Botanicus v Leidenu je jedna z nejstarších evropských botanických zahrad, která byla založena roku 1590. Váže se k ní zajímavý příběh. Právě tady vypěstoval Carolus Clusius první tulipán a zjistil, že holandská půda je obzvláště vhodná pro pěstování cibulovitých květin.

*Jana Hájičková
Překvapení*





1 |



2 |

Květinové korzo

Květiny a Holandsko patří nerozlučně k sobě. Holandské parky prosluly po celém světě a slavná je i burza květin v Aalsmeeru. K vyhledávaným akcím patří rovněž každoroční květinová korzo.

Květinové průvody se původně konaly na závěr jarní květinové sezony, dnes však patří k nejoblíbenějším turistickým atrakcím Holandska. Probíhají na různých místech, přičemž největší a nejznámější je akce, která začíná ráno v Noordwijku a končí večer ve vzdáleném Haarlemu. Ta letošní se bude konat v sobotu 25. dubna. Zajímá vás, jak tahle velkolepá podívaná probíhá?

Průvod se vydává na cestu z přímořského lázeňského města Noordwijk přibližně v půl desáté dopoledne. V jeho čele jedou na motorkách ověncených květinami policisté, za nimi následují osobní auta a pak dlouhé řady alegorických vozů s květinovými aranžmá, která vytvořili ti nej-

lepší umělci zahradníci. Spatřit můžete například ohromné papoušky v pralese, pestrobarevný kolotoč, obrovskou květinovou loď, flašinet, vodní skútr anebo známé pohádkové postavičky. Všechna aranžmá jsou vytvořena hlavně z květů tulipánů, hyacintů a narcisů, a především díky hyacintům silně a opojně voní.

Slavnost květin

Průvod hýřící tisíci barvami řezaných květin se pomalu pohybuje přes Boenstreek, což je vyhlášená oblast, kde se pěstují cibuloviny. Urazit čtyřicet kilometrů dlouhou trasu trvá průvodu téměř dvanáct hodin, takže do cíle své cesty v Haarlemu doráží okolo deváté hodiny večerní. Po celou dobu jej doprovázejí mažoretky, živá hudba mnoha hudebních žánrů a tisíce návštěvníků z celého světa. Další desetitisíce jej sledují podél jeho trasy v některém z městeček a vesnic. Obyvatelé Haarlemu se s květinovými výtvoři mohou podrobně seznámit ještě v sobotu večer a pak hlavně po celou neděli.

Ovocné korzo

Obdobou květinových korz je ovocné korzo, které se koná v září v městě Tiehl. Jedná se o průvod alegorických vozů vyzdobených mnoha druhy pestrobarevného ovoce. Uskutečňuje se vždy ke konci sezony. Korzo začíná na náměstí, vede středem města k nádraží a zpět, a tato trasa se několikrát opakuje.

Výstava Floriade

Největší světová výstava květin, keřů a stromů, ale i ovoce a zeleniny se koná jednou za deset let. Naposledy proběhla v roce 1992 a jejím hostitelem se stalo Holandsko, konkrétně Zoetermeer. Vznikl tak obdivuhodný výstavní areál o rozloze 70 ha se 40 tisíci metry čtverečními skleníkových ploch. Návštěvníci tu mohou obdivovat 35 tisíc druhů rostlin a 2 miliony cibulovin.

*Bohumil Brejžek
nezávislý publicista*



3 |



4 |



5 |

Střed Holandska



6 |

Střední část Holandska je nejen nejlidnatější, ale nacházejí se zde i tři nejznámější města – Amsterdam, Den Haag a Rotterdam.

Hlavní město Amsterdam leží na několika ostrovech spojených čtyřmi stovkami mostů. Mnohým připomínají Benátky, neboť hodně budov stojí na pilotech nad vodou. Sídlem vlády je Den Haag, jehož střed města Binnenhof pochází z roku 1248. Rotterdam, dnes největší námořní přístav na světě, vznikl ve 13. století jako rybářská vesnička. Za vidění zde rozhodně stojí Muzeum lodí, Námořnické muzeum, Poplatkové muzeum s expozicí o vybírání daní, cel a poplatků a Muzeum De Dubbelde Palmboom s pracemi starých řemeslníků a dokumenty o práci lodníků. Vyhledávané jsou plavby po přístavu.

Ráj květin

Haarlem nacházející se západně od Amsterdamu je známý pěstováním hyacintů. V kostele Grote Kerk na náměstí Grote Markt jsou varhany s pěti tisíci píšťalami, na nichž údajně hrál i W. A. Mozart. Nejznámější pravidelné květinové trhy se konají ve městech Delft, Utrecht a Amsterdam. V zemi se pořádají velkolepé květinové festivaly a průvody s květinovými vozy. Jednou z nejslavnějších výstav květin na světě je Floriade, jež se koná jednou za deset let. Ta příští bude v roce 2012. Největším květinovým parkem je Keukenhof rozprostírající se na ploše 32 hektarů. Kuriozitou je každodenní květinová aukce VBA Aalsmeer poblíž amsterdamského letiště.

Sýry a větrné mlýny

Od poloviny dubna do poloviny září se konají každý pátek v městečku Alkmaar tradiční sýrové trhy. Jezdí sem speciální sýrové expresní vlaky z velkých holandských měst. Delft se proslavil především modrým porcelánem a světoznámým malířem Janem Vermeerem. Na prohlídku lákají i symboly země – tisícovka posledních větrných mlýnů. Nejznámější zprístupněné jsou v Zaanse Schans. Skanzen Zuiderzeemuseum v Enkhuizen pak nabízí neopakovatelnou příležitost přenést se do dávných dob, kdy mlýny plnily svoji funkci a vesnice žila rušným životem.

Procházka historií

Nejsnadněji se nejen se středem Holandska, nýbrž i s celou zemí, můžete seznámit v Madurodamu, miniaturním Holandsku postaveném v poměru 1:25. Park byl otevřen již v roce 1952 a zisk ze vstupného je určen na podporu dobrovolných organizací zaměřených na mladé lidi.

Utrecht, čtvrté největší holandské město, má pověst nejzbožnějšího a nejintelektuálnějšího města v Holandsku. Proslulo katedrálou se 113metrovou věží, a univerzitou z roku 1636. Kousek od Utrechtu se nachází zachovalá pevnost Kasteel de Haar z 15. století. Městečko Heusden se může pochlubit zajímavým historickým centrem a opevněním, pozoruhodně tvarovaným hrázi a vodními cestami. Můžete zde obdivovat i tři větrné mlýny, rybí trh a v některé z vyhlášených palačinkáren si dát báječnou palačinku - De Pannenkoekenbakker.

Nedaleko od Amsterdamu leží historické město Naarden přebudované v 17. století na vodní pevnost ve tvaru šesticípé hvězdy s širokým vodním příkopem, kasematy a šesti bastiony. Pro nás je významné hlavně tím, že v kostele Waalsekerk je pohřben Jan Amos Komenský, který v roce 1670 zemřel v Amsterdamu. V sousední budově se nachází jeho muzeum a vedle kostela Grote Kerk pak jeho socha.

Pohodové Holandsko

Holandský venkov, to je ta pravá romantika.

V tulipánových polích jsou zasazeny větrné mlýny a malé romantické kostelíky. Krávy, ovce i koně se volně pasou na březích všudypřítomných vodních kanálů. A vy proplouváte tou nádherou jako ve snu...

Jistě, holandská města proslavila skvělá muzea a noční život, ale věřte, že holandský venkov si s těmito zážitky v ničem nezadá! Ornamenty na pestrobarevných polích tulipánů střídají stovky dosud funkčních větrných mlýnů, staré dřevěné kostelíky a obrovské zelené louky, na nichž se volně pasou strakaté krávy, koně či ovce.

Na kole, nebo lodí?

A vy mezi tou poklidnou nádherou jedete na kole. Pohodlný bicykl si můžete půjčit v každém městě, vesnici, dokonce leckde i na nádraží. Holanďané jsou totiž doslova národ cyklistů – a proto tady mají tisíce kilometrů perfektně udržovaných a dokonalejších cyklistických tras!

A ty, které vedou venkovem, jsou nejromantičtějšími v celé Evropě. Velkou roli přitom jistě hraje i to, že tady nepotkáte žádné stoupáky, žádné kopce. Cesta je to poklidná, což však holandskému venkovu rozhodně neubírá na krásě. Zdejší krajina je totiž i bez velkých horských masivů dostatečně pestrá a zajímavá.

Do malých zapadlých vesniček, kde lidé žijí stejně jako před sto lety, se však můžete dostat i na motorové lodi a kotvit přímo na návsi – vlastně často stačí přivázat si loďku k molu u radnice. Celé Holandsko je totiž protkáno všudypřítomnými vodními kanály, a vy si tedy můžete být naprosto jisti, že žádnou trasu nebudete křížovat dvakrát...

Zážitky pro všechny smysly

Ale zpátky k holandskému venkovu. Uchvátí vás natolik, že se vám nebude chtít vrátit se zpět – a tím nemyslím jenom domů, ale také do současnosti.

Holandský venkov totiž dodnes ve velké míře tvoří živoucí rybářské vesničky,

statky se sýrovými farmami, kde lidé stále nosí tradiční kroje a vyrábějí slavné gurmánské sýry Gouda a Edam úplně stejným způsobem jako kdysi jejich předkové v sedmnáctém století. A nemusíte být zrovna vyhlášenými gurmány, abyste objevili nenapodobitelnou chuť a jedinečnost zdejších rybích pochoutek. Herinky nebo mořské úhoře si nejlépe vychutnáte v některé menší přístavní rybářské restauraci, nejlépe venku s pohledem zahleděným na zvlněné moře.

Poté co nasytíte žaludek, přijde na řadu potěšení pro další smysly. V každé vesničce najdete vonící pestrobarevný květinový trh, kde si užijí vaše oči, nos i srdce. A na mnohých místech tu muži stále vyřezávají tradiční holandské dřeváky, a světe, zbož se, potom je skutečně nosí... Holandský venkov, to je romantika, tradice, ale především pastva pro oči. Zkrátka jedinečné zážitky, které mnohdy skvěle chutnají, voní nebo třeba klapou...

Zuzana Rybářová,
Travel Digest



2 |



3 |

Amsterdam ve dne



4 |

**Hlavní město Holandska
Amsterdam je bezpochyby jedním
z nejkouzelnějších měst na světě.
Otevřené a kosmopolitní, kde
neplatí téměř žádná tabu, stále
plné turistů, kteří si užívají zdejší
báječnou svobodnou atmosféru.**

Amsterdam má vše, co si návštěvník moderního velkoměsta může přát. Od mezinárodních módních butiků, přes umění a starožitnosti. Leidsestraat, Kalverstraat a Nieuwendijk jsou známé nákupní ulice Amsterdamu. Bezcílné potulování se mezi Hlavním nádražím a Vondelparkem je pak samo o sobě zábavou. Kontrastem ke shonu hlavních tříd jsou tichá, romantická zákoutí čtvrti Jordaan, kanály lemované měšťanskými domy nebo oku lahodící barevná krása květinových trhů. Krásné fasády domů, prodávající tulipánů, pouliční hudebníci a davy lidí – to je jedním slovem Amsterdam.

Místo auta šlapadlo

Amsterdam je postavený na vodě, a tak i žije. Na zdejších kanálech, grachttech, najdete více než 2000 obytných lodí a hausbótů. Kanály lemují úzké domy ze 17. století s velmi strmými schodišti. Proto mají na štítu hák, kterým se pomocí kladky stěhuje do domů nábytek. Většina je i památkově chráněna.

Nejlépe poznáte Amsterdam z vody. Většina projíždek trvá asi hodinu a trasa vede historickým srdcem města až do moderního přístavu. Nejpraktičtější je nastoupit u Hlavního nádraží, kde je nabídka nejširší. Můžete si pronajmout i šlapadlo „Canal Bike“. Ve městě je několik půjčoven, kde si ho vyzvednete, a v kterémkoliv z nich ho zase vrátíte. Další možností je loď „Canal Bus“, která má zastávky u jednotlivých zajímavostí, z níž můžete kdykoli vystoupit a zase do ní nastoupit. V Amsterdamu je ale dopravním prostředkem číslo jedna kolo. Vozí se na něm nákupy, telefonuje se... Na přechodech si proto dávejte pozor hlavně na cyklisty, střet s nimi je totiž pravděpodobnější.

Město muzeí

Málokteré město na světě má tolik různých muzeí a galerií jako právě Amsterdam, což souvisí s bohatstvím země ve středověku, kdy být mecenášem umění patřilo v Holandsku k dobrému tónu ve společnosti.

Skutečné umělecké klenoty najdete v Rijksmuseum, například slavnou Rembrandtovu Noční hlídku, další mistrova díla jsou umístěna v muzeu Rembrandthuis. Odvážné moderní muzeum má i další slavný holandský malíř – Vincent van Gogh. Je v něm umístěna největší sbírka jeho děl a pak mnohé další skvosty moderního umění. Smutným mementem druhé světové války je dům Anny Frankové, v němž je muzeum připomínající osud židovské dívky, která se zde skrývala v období 2. světové války. O tom, že Holandsko bývalo námořní velmocí, se přesvědčíte ve Scheepvaartmuseum, kde je umístěna i replika trojtěžníku z 16. století. Představu o životě na palubě hausbótu si zase můžete udělat při návštěvě Houseboat musea.

Centrum Amsterdamu je plné hospod, hospůdek a barů. Platí to zejména o náměstích Rembrandtplein a Leidseplein. Náměstí Dam vedle hlavního nádraží slouží za hlavní orientační místo. Zajděte si do tzv. bruincafé's, jednoduše zařízení podniků, kde si dávali dostaveníčko spisovatelé a intelektuálové. Například do Café Rijders chodil rakouský spisovatel Joseph Roth, který zde psal své slavné romány. Nebo navštivte Haesje Claes, nejstarší hospodu v Amsterdamu. Chcete-li zažít opravdový kulinářský zážitek, tak je tu pro vás Puri Mas, vynikající indonéská restaurace, kde doporučujeme především tzv. rýžové stoly.



Sýr jako způsob života

Bílé mléko černobílých krav ze zelených holandských pastvin dává žluté zlato – sýr.

Holandsko je plné skvělých sýrů. Ve specializovaných prodejnách, ale i ve stáncích na trzích jsou k dostání po celé zemi. Tradiční selské, s bylinkami, a dokonce i s bramborovými slupkami.

Je to jako ve večerníčku o medvědech, kteří se potkali u Kolína. Jen se přeneste do Holandska a místo chlupáčů dosadte chutný voňavý sýr. Ten menší, co vypadá jako koule, je edam (eidam jsme z něj udělali my Češi), ten větší ve tvaru kola pak gouda. První, z městečka Edam, je sušší a slanější, zatímco druhý, pocházející z Goudy, je tučnější a méně slaný.

Nezůstaňte ale jen u nich. Výtečný je například selský sýr (boerenkaas). Drobní sýraři mléko na jeho výrobu nepasterují, suroviny zpracovávají ručně a s láskou. Králi mezi těmito sýry jsou bezesporu beemster a stolwij-

ker s plnou bohatou chutí, vyráběné z plnotučného syrového mléka. Skuteční milovníci sýra ocení fríský hřebíčkový sýr (friesenagelkaas), pikantní a nakyslou pochoutku. K pivu se hodí old amsterdam, dobře zralá uleželá gouda s pikantní a plnou chutí. Jedním z nejchutnějších sýrů je i polotvrdý až tvrdý ovčí sýr z ostrova Texel.

Mladé, zralé, uleželé

Téměř každý Holanďan má svého sedláka, u kterého sýry kupuje. U sýrů se často setkáváte s různými názvy podle délky zrání. Jong (mladý) zraje čtyři týdny, belegen (uleželý) čtyři měsíce a oud (starý) odpočívá deset měsíců. Nejvíce vám nejspíše zachutnají ty mladé uleželé. Na sýry se tu kladou i estetické nároky. Kůra goudy musí být „pěkná, čistá, hladká, dobře uzavřená a rovnoměrně žlutě zbarvená“ a tvar „kulatý jako kolo od vozu“.

Město sýru

Sýry se v Holandsku vždy dražily na městských trzích. Za nejzajímavějšími se vypravte do Alkmaaru a Edamu. Na známější, alkmaarském, každý pátek od dubna do září muži na speciálních vahadlech přenášejí obrovská kola sýrů. Ty se zde nejprve ochutnávají, poté je sedláci a obchodníci v krojích kupují, váží a odnášejí. Veřejné sýrové trhy se tu poprvé konaly v roce 1622. Edamský trh je sice komornější, ale o to půvabnější. Koná se pouze o letních prázdninách vždy ve středu dopoledne. A kde sýry koupit? Buď na sýrovém trhu, nebo na sýrových farmách. Na farmě Alida Hoeve u Volendam vám výrobu sýra vysvětlí v roztomilé češtině, a dokonce vám dají i ochutnat.

*Tomáš Wehle,
IN magazín Hospodářských novin*





Symbol s lopatkami

Kromě barevných tulipánů, lahodných sýrů a nápaditých dřeváků jsou i větrné mlýny atributem, který nezaměnitelně patří k „nízké zemi“ – Holandsku.



Rovinaté Holandsko je pro technologii větrných mlýnů zemí zaslíbenou. Nejvyšší vrchol téhle rovinaté krajiny leží pouhých 324 metrů nad mořskou hladinou, od které neustále fouká čerstvý vítr. V cestě mu přitom nestojí žádná vysoká pohoří, proto není divu, že větrnou energii si Holanďané podmanili už v 16. století. Sílu větru využívali ke šrotování krmiva pro dobytek, k pohonu pil i lisování oleje. Důležitou roli měly mlýny k přečerpávání vody z níže položených částí země. Nikoho tedy nepřekvapí, že jeden z typů nese pojmenování „holandský“. Je zajímavý tím, že se u něj neotáčí celý „domeček“, ale jen stříška, tzv. čepička s lopatkami. V současné chvíli je v Holandsku na tisíc funkčních větrných mlýnů. Ty nejzajímavější můžete obdivovat ve skanzenu Zaanse Schans anebo ve volné krajině Kinderdijku. Není většího klišé než označení Holandska za zemi větrných mlýnů. Jenže právě díky jim má tato země svou nezaměnitelnou atmosféru.

*Topí Pigula
Travel Focus*

Co Hurvínek netušil

U nás nosí klapající dřeváky asi jenom Spejbl s Hurvínkem, zato v Holandsku se do nich místní lidé obouvají už po staletí a dodnes jim slouží při práci i ve volném čase.



V Holandsku se všechny pastviny, louky a pole musejí odvodňovat. Proto se pro místní obyvatele staly voděodolné boty nutností. Protože kožené se rychle promáčely, kohosi osvětleného napadlo zkoušet je vyrobit ze dřeva. Nápad se osvědčil a dřeváky se začaly zhotovovat z topolu, vrby nebo lípy. Právě lipové dřevo je nejlehčí, proto se z něj dělají i svatební dřeváky. Je to taková holandská tradice. Pokud se muž rozhodne vyznat své milé lásku, tak pro ni vydlabe dřeváky. Dříve se dělaly pouze ručně, dnešní moderní stroje jich dokážou zhotovit až tisíce za den. Dřevo se nejprve máčí, pak se nechá trochu vyschnout a poté se opracovává noží a dlabacím zařízením. Pouze špičky a paty se dělají ručně. Rybářské dřeváky mají špičku placatější, sedlácké ostřejší, protože sloužila k popohánění dobytka. A jak si vybrat, aby dobře seděly? Při zkoušení se musí za patu nohy vejít palec ruky. Při chůzi se sice vyzouávají, ale to chce cvik. Časem se v nich naučíte běhat, skákat i tančit.

*Jana Vaňátková
Týdeník Květy*



Domácí exot

Tulipány jsou jedním ze symbolů Holandska a jejich cibulky se vyvážejí ze země po milionech. Málkdo však zná jejich asijský původ.

Holandsko a tulipány k sobě patří stejně jako Belgie a pralinky. Málkdo však ví, že tulipán je vlastně zdomácněným exotem. Přírodnou domovinou tulipánu je oblast dávné Persie. Pojmenování rostliny pochází z tureckého slova „tülbend“ – turban. Když rakouský vyslanec popisoval v šestnáctém století na dvoře tureckého sultána oblíbenost rostlin svému císaři, přirovnal jejich květ k turbanu obrácenému vzhůru nohama. Zkomoleninu slova známe jako dnešní „tulipán“.

Do Holandska cibulky doputovaly přes botanickou zahradu ve Vídni, odkud je přivezl nizozemský zahradník a věnoval univerzitě v Leidenu. Díky holandské hlini-topísčité půdě se jim však začalo nebyvale dařit.

Dnes se tulipány draží pro celý svět na aukci VBA Aalsmeer. Nejvíce tulipánů v květu (spolu s ostatními cibulovinami asi 7 mil.) je k vidění každoročně na jaře v květinovém parku Keukenhof.

*Topí Pigula
Travel Focus*



Holandsko nejsou jen tulipány

Nebojte se vykročit za práh obecně vžitých představ o dovolené v Holandsku.

Myslíte si, že Holandsko nemůže kromě míst uváděných v průvodcích nabídnout nic jiného? Chyba! Holandsko není pouhou destinací pro autobusové zájezdy za kvetoucími zahradami Keukenhofu.

I když většinu své půdy Holanďané využívají pracovně, najdete v jejich zemi dostatek volného prostoru pro mnoho svých sportovních aktivit. Zaměňte loňskou pasivní dovolenou u moře za letošní aktivní dovolenou v Holandsku, zemi lodí a jízdních kol.

Většina aktivit bude souviset s vodou a rovinami. Po rovinách se budete prohánět na jízdních kolech či in-linech nebo můžete trénovat jízdu na kolečkových běžkách. Stejně tak můžete donekonečna běhat po hrázích chránících zemi před mořem. A pokud by v zimě zamrzly ve Frísku hladiny vodních kanálů, pořádá se ojedinělý závod Elfstedentocht na bruslích mezi 11 historickými frískými městy. Zkuste prožít týden jako typičtí Holanďané. Projahněte si obytnou kanálovou loď, na její palubu postavte jízdní

kola a vyplujte. Záhy poznáte, že jste se plně zařadili a ničím se od obyvatel této země neodlišujete. Záleží jen na vás, na jakém typu lodi se po místních kanálech vydáte – pohodlná velká loď, menší obytná pramice pro dva, kvůli které se nemusí zdvihát mosty, nebo docela obyčejný kajak.

Vyjedte s kamarády na dobrodružnou plavbu na zrestaurované historické plachetnici a pod vedením zkušeného mořského vlka vyzkoušejte své schopnosti na rozlehlém sladkovodním jezeře IJsselmeer nebo vyplujte na volné Severní moře. Moře můžete poznat mnoha způsoby. Z ostrovů ve Waddenském moři se za odlivu vydejte na nezapomenutelnou adrenalinovou procházku bahnem po odkrytém mořském dně a přitom poslouchejte odborný výklad specialisty. Využijte přímořského větru a rozleťte se nad hladinou pomocí kitu. Poznejte z vlastní zkušenosti, že Holandsko opravdu nejsou jen tulipány!

*Jiří Páleníček,
fotograf a nezávislý publicista*





S větrem v zádech

Holandsko a moře – to jsou pojmy, které od sebe nelze oddělit. Vždyť v sedmáctém století ovládali Holanďané pomocí mocných flotil světová moře a bohaté državy povýšily zemi na první světovou velmoc.

Dodnes jsou také Holanďané na svou námořní minulost patřičně hrdí. Námořní muzeum patří k těm nejnavštěvovanějším a celé školní třídy převlečené za piráty nebo námořníky si tam chodí vyzkoušet, jak se žilo a pracovalo na velké obchodní plachetnici pocházející z doby, kdy mořím kralovala mocná Východoindická společnost. Holanďané ale na slavnou dobu plachetních korábů zdaleka jen nevzpomínají.

Romantika na plachetnici

Doba největší slávy elegantních plachetnic se sice odehrávala někdy před 400 lety, ale silná námořnická tradice a velké plachetnice se dochovaly

do dnešních dnů. Už sice nevozí koření a drahocenné náklady, ale každá jejich plavba stále voní úžasnou romantikou.

Plavba, která si vás získá

Přesvědčit se o tom můžete i vy při plavbě na tradičních padesátimetrových plachetnicích. Staré lodě pocházející z konce 19. století byly postupně zmodernizovány a přestavěny, astroláby a sextanty nahradil počítač a GPS, lodě dostaly motory, aby mohly plout i v bezvětří a byly bezpečnější. Tyto zmodernizované plachetnice dokáží vyvinou rychlost až dvanáct uzlů pouze s pomocí větru bez motoru, tedy dvanáct námořních mil za hodinu.

Pro plavbu na plachetnici není třeba vlastnit kapitánský průkaz ani mít sebelepší zkušenosti s plachtěním, neboť ji po celou dobu řídí zkušený kapitán, jehož pravou rukou bývá většinou matróz pomáhající při organizaci plavby. Dalšími členy posádky jste vy, protože teprve

po vyplutí z přístavu se nasazují plachty, jejichž napnutím se loď stává plachetnicí. A k jejich natažení jsou potřebné právě vaše ruce. Ale nemějte strach, jedná se o jednu z nejzábavnějších činností na lodi. Pokud příliš nefouká, zvládnou plachty obsluhovat čtyři lidé, ale posádku velké plachetnice může tvořit až čtyřicet osob.

Houpejte se v síti

Kdo někdy plul na plachetnici, určitě potvrdí, že tahle plavba v sobě skvěle kombinuje odpočinek a aktivitu, stejně jako luxus i dobrodružství. Jedná se o jeden z nejkrásnějších způsobů relaxace, při němž dokážete velmi rychle zapomenout na všední starosti a poznat, jak báječně chutná život – když ležíte zavěšení v napnuté síti a díváte se do nekonečné modré dálky a vychutnáváte si vzácné chvílky absolutního klidu.

*Bohumil Brejžek
nezávislý publicista*



Kola zvaná holandská

Teprve až se projedete na místním typu bicyklu, můžete říct, že jste poznali Holandsko.

Holandské kolo není jen kolo vyrobené v Holandsku nebo kolo patřící Holanďanovi. Holandské kolo je speciální typ jízdního kola určený na roviny, pro každodenní použití jako běžný dopravní prostředek.

I když nejste odborníky, kteří si své kolo sami opravují a zajímají se o poslední technické novinky, stačí jen letmý pohled na první kolo a zpozorníte. Jak to, že muži jezdí na dámských kolech? A co ten nespportovní kryt na řetěz? Štít proti větru a dešti z plexiskla? Jak to, že nikdo nemá helmu a nevezme si vhodné cyklistické oblečení? A jak je možné, že ten člověk může vézt vepředu v košíku velkého psa, vzadu na sedačce dvě děti, v levé ruce tašku s nákupem a pod paží kytky květin?

Holanďan s torpédem

Půjčte si ho. Nejlépe v Amsterdamu vedle hlavního nádraží, kde je největší půjčovna. Vyvedete ho před budovu a zjistíte, že odlehčená slitina je tady věc neznámá – solidní těžká konstrukce. Sedlo je nezvykle široké a pohodlné. Řídítka vysoká, sedíte dokonale rovně – alespoň lépe uvidíte město. Pak zkusíte zabrzdít a objevíte, že ruční brzdy nejsou, brzdí se torpédem pomocí nohou. A bude-li to pravý „holanďan“, nedá vám ani šanci přehodit si rychlost – není čím. Vždyť stejně pojedete stále po rovině. A bude-li malý kopec? Jako ostatní jednoduše sestoupíte z kola.

Rezavějící lásky

Je-li cyklistika vaším oblíbeným sportem, Holandsko nesmíte vynechat. Cyklostezky

a jejich dokonalé červenobílé značení, speciální semaforey na křižovatkách, speciální podjezdy, parkoviště – to vše je fenomén, který nemá nikde v Evropě obdobu.

Holandsko žije na kolech. Dřív než tady dítě začne chodit, rodiče ho posadí na kolo. Holandské cyklistické brašny jsou velkoobjemové a vejde se do nich obsah nákupního vozíku. Na parkovištích jsou tisíce kol a lidé si je pomalovávají, aby to své rychle našli. Kolo se nekupuje podle módy, ale na celý život. Vydrží vlhko i déšť. To, že trochu zrezaví, v čistotném Holandsku překvapivě nikomu nevadí. Holanďané mají svá kola tak rádi, že na nich jezdí i o víkendech. Jen někdo v tyto dny vymění kolo holandské za kolo silniční nebo horské, popřípadě lehací.

*Irena Páleníčková,
nezávislá publicistka*

Holandané propadli in-linům

Holandané se zbláznili do kolečkových bruslí. Jezdí na nich všechny věkové kategorie – od nejmladších po důchodce. A bruslit je v Holandsku opravdu kde.

Rovinaté Holandsko je protkané hustou sítí cyklostezek s výborným povrchem. Na polovině z nich (zbytek tvoří lesní cesty nebo městská dlažba) je možné si připnout brusle a projet zemi odshora dolů. Kromě toho zde můžete vyrazit na speciální tréninkové ovály a dráhy.

Jízda za památkami

Jen málokde mimo Holandsko je objevování nových míst nebo starých měst možné na bruslích. Jako třeba v Amsterdamu, kde se téměř ke všem památkám dostanete na in-linech. Mezi Alkmaarem a Rotterdamem lze zase na bruslích navštívit stará zapomenutá městečka, jejich sírové trhy a farmy, v provincii Friesland vás cyklostezky provedou okolo kanálů



a mezi vesničkami, na bruslích poznáte i oblast dun mezi letovisky Zaanvoort a Scheveningen na západním pobřeží. Brusle si s sebou přibalte, i když vyrazíte na ostrov Ameland či k Loosdrechtským jezerům. V žádném případě je ale nesmíte zapomenout doma!

Nejlepší trasy

Pro jízdy na kolečkových bruslích můžeme doporučit hned několik vyzkoušených tras. K nejvyhledávanějším patří například pobřeží mezi předměstím Den Haagu, královskými lázněmi Scheveningen, přes města Katwijk, Noordwijk, Zaanvoort až po Ber-

gen, kde mezi dunami a po promenádách vedou hladké a rovné asfaltové stezky.

Chcete-li se vypravit na ostrovy, patří mezi nejlepší Ameland, který je celý protkaný asfaltovými cestami a kde jsou vynikající podmínky pro bruslení na in-linech, protože tu není téměř žádný automobilový provoz. Také návštěva Národního parku Hoge Veluwe a prohlídka jeho přírodních unikátů se stanou nezapomenutelným zážitkem, pokud nepůjdete pěšky, ale nažijete si brusle s kolečky.

*Klára Pelclová
nezávislá publicistka*



Ztraceni v (květinové) nirváně

Že se vám srdce rozbuší, jakmile vyraší první kytky? Či jen prostě máte rádi hezké a originální věci? Pak nesmíte příští rok chybět na Floriade!

Někteří lidé tuto akci nazývají zahradnické Expo. A nutno říct, že právem. Floriade je totiž výjimečná nejen tím, že se koná pouze jednou za 10 let, ale především svým pojetím. A jak to bude vypadat ten příští výroční rok? U města Venlo od dubna do října na 66 hektarech vyrostou kreace z květin, rostlin, stromů a dokonce i z chutného ovoce a zeleniny z celého světa. Na své si tak přijdou nejen zahradníci (ať už profíci či amatéři), ale také zahrádkáři! Ale pojďme na

malou ochutnávku, pardon procházku, po tom megalomanském díle (mimochodem, vyhradte si na ni rozhodně celý den): kromě kochání se klasickými i futuristickými zahradami na vás totiž čeká bohatý kulturní program plný tanečních vystoupení, divadelních představení, ale také třeba předčítání literatury – přidat se prý se svým kusem může každý. Pokud se na to necítíte, prostě si jen sedněte doprostřed toho květinového šílenství a dopřejte si klidný piknik: jste přece na místě, kde nemůže zahálet ani jeden ze smyslů. Toto jsou evropské zahrady rozkoší!

*Zuzana Rybářová,
nezávislá publicistka*





1 |



2 |

Holandsko? Na lodi!

Vyměňte pro jednu hotel za obytnou motorovou loď a vydejte se poznávat Holandsko z její paluby při plavbě po vodních kanálech. Věřte, že tahle cesta se stane nezapomenutelným zážitkem jak pro vás, tak pro vaše děti.

Staré vodní cesty kdysi sloužily v Holandsku především k přepravě zboží. V moderní době se ale pro ně našlo zajímavé využití – představují způsob, jak aktivně trávit volný čas. Podobně jako my vyjíždíme o víkend na chaty a chalupy, Holanďané nasedají s rodinou nebo přáteli do motorových lodí a vydávají se na plavbu po grachtech (vodních kanálech).

Hlavní sezona, kdy lidé vyrážejí na plavby po kanálech, začíná v dubnu a končí v půlce listopadu. Naplánujete-li si cestu na letní období, můžete si při plavbě užít i skvělé koupání v jezerních oblastech. Stačí ukotvit loď uprostřed vodní hladiny a sejít po schůdkách přímo do vody anebo tam

skočit rovnou z paluby. Při plavbě můžete zastavovat kdekoli, kde je to povolené, na noc je nejlepší zajet do maríny nebo na úvaziště v centrech malých městeček a vesnic, můžete ale také nocovat nikým nerušení na malém ostrůvku uprostřed jezera. V maríně můžete doplnit zásoby pitné vody, napojit loď na elektrický proud a využít veřejné sprchy.

Kdo bude řídit?

Především pro muže je řízení lodi vítanou zábavou, a máte-li v rodině dospívající kluky, od kormidla je jen tak nedostanete! Navíc oproti plavbě na mořské jachtě si nemusíte dělat žádné starosti s kapitánskými zkouškami. Při předávání lodi absolvujete půlhodinové školení, kdy se dozvíte všechno podstatné o jejím řízení a obsluze. Chcete-li mít jistotu, že vše v klidu a hladce zvládnete, můžete si předem domluvit i zkušební plavbu v ČR se zkušeným kapitánem. Další možností je absolvovat zkušební víkendovou plavbu přímo v Holandsku.

Aby nebylo pozdě

Protože zájem o plavby na motorových lodích v Holandsku každým rokem stoupá, obecně platí, že čím dříve si loď zamluvíte, tím lépe. Nejlépe od poloviny listopadu do poloviny března. Začnete-li totiž vybírat těsně před létem, nemusí už být žádaná loď k dispozici. Přitom na výběru lodi velmi záleží, protože je logické, že třeba rodina s dětmi má zcela jiné požadavky na její vybavení než skupina deseti kamarádů vyrážející na společnou dovolenou. Loď se liší velikostí, vnitřním uspořádáním i výbavou. Můžete mít obratnou a pohodlnou lodičku pro 2 až 4 osoby, stejně jako luxusní loď pro 12 lidí. Platí však pravidlo, že čím větší loď pro více členů posádky, tím bude cena za osobu nižší. K vybavení lodi patří zařízení kuchyň s vaříčem a chladničkou, sprchový kout, WC, kajuty a salon. Na lodi je samozřejmostí i topení. Přivést si většinou musíte lůžkoviny, utěrky a ručníky.

*Jana Vaňátková
nezávislá publicistka*



Amsterdam v noci



Když projdete uličkou širokou asi jeden metr, v níž na vás po obou stranách v obrovských oknech čekají vlnadné mladé dámy, musíte hned na jejím konci odbočit doprava k Oude kerk, Starému kostelu, jinak se nebudete stačit divit, neboť se, tak trochu omylem, ocitnete v „hanbincí“. Jste totiž v Amsterdamu, ve čtvrti červených luceren.

Amsterdam žije bohatým nočním životem a poskytuje širokou nabídku zábavy – hudbu, divadlo, tanec i noční kluby, v nichž vystupují umělci z různých částí světa. Obdivování krásné architektury ve dne střídají v noci jiné kratochvíle. Místní podniky jsou proslulé, a nejen proto, že se v nich běžně konzumuje marihuana a hašiš na mnoho způsobů. V tomhle městě se prostě dá

dobře napít, pobavit se při kvalitní hudbě a potom v případě potřeby třeba i zašpásovat s některou ze společnic ze čtvrti červených luceren. Ostatně turisté z celého světa se sjíždějí do Amsterdamu, aby zakázané ovoce zakusili. Houfy mužů i žen se prohánějí „uličkami lásky“ a přes den nenápadná čtvrt v noci ožívá. V přízemí domů se rozžínají červené lampičky a pracovnice nastupují na noční směnu. Jsou zde stovky výkladních skříní, v nichž postávají prostitutky všech ras a rozměrů. Pokud se pro některou rozhodnete, stačí zaklepat na sklo a čekat, až vás pustí dovnitř. Pak se dohodne cena a zatáhne závěs.

Můžete sem pochopitelně sami, ale pokud byste chtěli spíše ve skupině, a navíc se i něco dozvědět, tak cestovní kancelář The best of Holland nabízí do této noční čtvrti zajímavou exkurzi nazvanou Walking tour „dark“ Amsterdam. Za 18 eur vás čeká uvítací drink v „Prostitute information centre“, následuje přednáška a diskuze s profesionální prostitutkou a prohlídka distriktu s vyškoleným doprovodem.

Coffeeshopy přitahují

Dalším lákadlem pro turisty jsou coffeeshopy, speciální bary, kde se prodává marihuana a hašiš, popřípadě další měkké drogy. Jsou plné turistů všech generací. Obyvatelé Amsterdamu si většinou pěstují marihuanu sami a tyto podniky navště-

vují jen zřídka. Coffeeshopy najdete hlavně kolem Damstraat. V žádném případě se nejedná o nálevny pro narkomany. Kofeiny jsou zařízeny snad ve všech možných stylech. Od reggae barů, přes moderní taneční styly až po šedesátá léta. Marihuana a hašiš se zde prodávají na váhu, vybrat si můžete podle lístku s fotkami a popisem rostliny. Pro úplné začátečníky se prodávají už ubalené jointy.

Zábava na každém kroku

Nenechte si také ujít večerní projížďku kanály čtvrti Jordaan a pohled na pulzující neonová světla na Rembrandtplein. Ještě živější atmosféru zažijete na Ledseplein, kde se schází omladina a svoji produkci zde předvádějí polykači ohňů, žongléři a hudebníci. Po Londýně je Amsterdam dalším centrem taneční hudby a kluby jako Arena, Escape, Cubic, Odeon nebo Mazzo určitě stojí za návštěvu. Platí to i o divadelním představení amerického souboru Boom Chicago, jehož protagonisté se ve městě usadili před deseti roky a stále mají co říci.

Začátkem listopadu se v Amsterdamu koná speciální noční akce nazvaná Noc muzeí, kdy muzea otevřou své brány v nezvyklou hodinu. Od 19 hodin do 2 hodin ráno si tak můžete prohlédnout různé expozice a výstavy, doprovázené představeními, koncerty a přehlídkami.

Moře a ostrovy

Za klidem, romantikou, lahodnými rybími pokrmy a sportovním vyžitím zamiřte na nekonečné písčité pláže.

Podél dvě stě osmdesát kilometrů dlouhého severomořského pobřeží leží řada oblíbených lázeňských městeček, kde můžete posedět nad kávou na terase plážového pavilonu, procházet se po pěšinách mezi vysokými dunami nebo se slunit v pohodlném plážovém koši. K nejoblíbenějším přímořským letoviskům patří Zandvoort nedaleko Haarlemu, u nějž se nachází Národní park Kennemerduinen, protkaný stezkami pro pěší, oblíbený je i Noordwijck či Bergen. Řadu lázeňských městeček najdete také v jižní provincii Zeeland s ostrovy a poloostrovy propojenými hrázemi a mosty.

Smělá vodní díla

Velká část provincie Zeeland leží pod úrovní hladiny moře a před záplavami ji chrání monumentální vodní dílo Delta. Vše o stavbě obřích železobetonových bran, které umožňují pravidelné střídání přílivu a od-

livu, a přitom chrání pobřeží před přívalovými vlnami, se dozvíte na výstavě Delta Expo Neeltje Jans. Další velké vodní dílo najdete na severu země. Dvaatřicet kilometrů dlouhá a osm metrů široká hráz Afluitsdijk odděluje sladkovodní jezero IJsselmeer od mělkého Waddenského moře.

Dvacet procent území Nizozemska dnes tvoří takzvané „poldery“ – vysušená a zúrodněná území, která dříve bývala mořskou hladinou. Také jezero IJsselmeer mělo být původně vysušeno, ale nakonec se od tohoto záměru upustilo a dnes je vodní plocha rájem milovníků plachtění. Vyjíždku na plachetnici si můžete objednat třeba v přístavu v Enkhuizen.

Ostrovní blaho

Na severu přiléhá k pobřeží pět protáhlých ostrovů, z nichž každý má jedinečnou a neopakovatelnou atmosféru. Ostrov Texel spojuje s pevninou most, takže je nejrušnější a dobře se hodí pro jednodenní výlet. Zajímavé je námořní muzeum v městečku Oudeschild, kde si můžete prohlédnout roztodivné předměty naplavené mořem nebo vylovené z lodních vraků.

Na ostrově Ameland najdete nedotčenou přírodu v chráněné krajinné oblasti Het Oerd, hustou síť cyklostezek i spoustu dobrých restaurací, kde si báječně pochutnáte na místních specialitách. Ve vesnicích s velrybářskými domky ze šestnáctého a sedmáctého století jako by se zastavil čas... Nádherné přístavní městečko má také poklidný ostrov Vlieland, který je rájem sportovních rybářů a ornitologů.

Milujete-li nedotčenou přírodu, určitě nezapomeňte navštívit ostrov Schiermonnikoog, který je celý národním parkem, a proto na něj mají auta vstup zakázán. V mělčinách kolem Schiermonnikoogu a Amelandu žijí tuleni, za nimiž se můžete vypravit na výletní lodi.

Na ostrově Terschelling bývá nejvíce slunečných dní z celého Nizozemska. Městečko West Terschelling je vyhlášené nočním životem, ale jelikož celých osmdesát procent ostrova je přírodní rezervací, najdete tu i vytoužený klid.

*Michaela Klevisová
Cosmopolitan*



2 |



3 |

Sever Holandska



4 |

Pokud vás láká neporušená příroda, jedte na sever. Pobřeží severu Holandska je sice drsnější, ale také klidnější než zbytek země. Uvidíte, že divoká krása pobřeží a ostrovů Severního moře vás uchvátí a vezme vám dech.

Za vodními sporty

Frísko je rovinatá, málo osídlená provincie, jež proslula chovem dobytka, a kde téměř nenajdete velká města, ale zato bezpočet krásných historických vesnic a městeček. Ačkoliv je v Holandsku úředním jazykem nizozemština, v této oblasti je stále rozšířená původní fríščina.

Projedete-li oblastí vřesovišť, dostanete se do krajiny Fríských jezer, zvláště hrází a vesnic, kde mají kostelní věže sedlové střechy. Díky mnoha jezerům a roman-

tickým kanálům jsou zde ideální trasy pro obytné lodě i místa pro provozování nejrůznějších vodních sportů. Najdete tu nespočet marín a půjčoven lodí, ideální plochy pro jachting, windsurfing, jakož i pro plavání a rybaření. Celkem 5740 hektarů vodních ploch – třináct velkých jezer a sedmáct menších, desítky kilometrů plavebních a zavlažovacích kanálů. Zkrátka „waterland“, jak se uvádí snad v každém turistickém průvodci. A také stylové venkovské hospůdky, z nichž každá má v nabídce něco, čím je originální – nápoj nebo pokrm připravený podle místní receptury.

Centrem Fríska je město Leeuwarden proslavené ve světě zlatníky a kovotepci. Historické jádro je obehnané obranným grachtem a skrývá velký počet památek jako věž Oldehove, Grote kerk, Fríské muzeum či budovu váhy. Najdete zde i rodový dům legendární tanečnice a špiónky Mata Hari. Město proslulo i akcí zvanou Elstedentocht (zimní putování na bruslích 11 frískými městy), jejíž trasa měří 200 km a jíz se může zúčastnit každý.

Groningen – město vzdělanosti

Druhou provincií na severu Holandska je Groningen, odkud je možné se přebrodit na Wadenské ostrovy. Jedná se však o poměrně náročné putování, lze ho doporučit jen fyzicky zdatným osobám a ještě pod

dohledem zkušeného průvodce. Přebrodit se můžete i na ostrov Schiermonnikoog, kam se dostanete také lodí, ale auto musíte nechat na pevnině a krásy ostrova s nejširší pláží v Evropě obdivovat pěšky, na kole nebo autobusem.

Groningen je jednou ze dvou holandských provincií, jež mají název totožný se jménem hlavního města provincie (druhou je Utrecht). Na první pohled vás zde upoutá množství vodních kanálů a lodí, a protože se jedná o univerzitní město, také množství hospůdek a diskoték. Mezi nejzajímavější atrakce patří věž Martini, vysoká 97 metrů, u náměstí Grote Markt a Groningerské muzeum vystavené ze skla, hliníku a cihel na umělém ostrově v kanálu Verbindings. Ve třech pavilonech ukrývá sbírky archeologických nálezů, uměleckých řemesel, čínského a japonského porcelánu a klasického umění od 16. století až do současnosti. Milovníci rychlých kol znají nedaleký závodní okruh Assen dlouhý 4555 metrů, na němž se jezdí Grand Prix motocyklů.

Holandské Benátky se říká jednomu z nejkrásnějších malých měst v celém Holandsku, Giethornu, protkanému kanály, na jejichž březích stojí v zeleni nádherné venkovské stavby s doškovými střechami. Velká část těchto domů a statků je přístupná pouze po vodě malými speciálními lodkami zvanými punts.



1 |



2 |

Krása holandské klasiky

Půvabná holandská města proslavili nejen velcí umělci, ale i muzea s mistrovskými díly.

Milovníci umění nejvíce obdivují skvostná plátna holandských malířů tvořících v 17. století. Úchvatné jsou však i modernější obrazy Vincenta van Gogha – velikána postimpresionismu.

Zlatá éra holandského malířství, kterou se proslavilo 17. století, zrodila mnoho vynikajících umělců i malířských škol speciálního zaměření – v té době vznikaly krásné krajinomalby, mytologické kompozice, maríny, skupinové portréty či podobizny jednotlivců nebo vkusné žánrové malby lidového rázu.

Hvězdná trojice

Z holandských mistrů „zlatého věku“ nejvíce vynikají Rembrandt Harmenszoon van Rijn (1606–1669), Frans Hals starší (1581–1666) a Johannes Vermeer van Delft (1632–1675). A v historii umění jim bývá po právu společně

přisuzováno i nejvyšší „hvězdné ohodnocení“. Jistě nejslavnějším je „mistr temnosvitu“ Rembrandt, jehož plátna hýří nejen bohatstvím odstínů, ale odrážejí i hluboký osobní prožitek. Většinu života prožil v Amsterdamu, kde můžete dodnes obdivovat jeho obrazy (především slavnou Noční hlídku v Rijksmuseum; ale za návštěvu též stojí Rembrandthuis).

Město Haarlem připomíná jiného osobitého malíře: Franse Halse staršího, skvělého portrétistu, který tu zažil období slávy i bídy a závěr života strávil v chudobinci... Jeho odvážné užití výrazných barev obdivovali i moderní malíři, zejména impresionisté. Špičková díla Franse Halse staršího vystavuje haarlemské Frans Hals Museum.

Posledním z „hvězdné trojice“ byl Vermeer van Delft – mistr zasněných obrazů s intimní atmosférou. Jeho okouzující práce spatříte v paláci Mauritshuis v Haagu či v amsterdamském Rijksmuseum (obraz Mlékařka).

Muzeum zářivých pláten

V amsterdamské muzejní čtvrti objevíte i moderní budovu s prostým nápisem Vincent van Gogh (1853–1890). Uvnitř se nachází jedinečná sbírka zahrnující více než dvě stě obrazů, pět set kreseb, dále grafické listy, dopisy a další památky na tohoto moderního malíře holandského původu, který náležel k významným představitelům postimpresionismu. Většinu obrazů si po jeho smrti ponechal bratr Theo; pak je zdědila vdova Jo van Gogh-Bonger a nakonec připadly malířovu synovi Vincentu Willemovi, který je v roce 1962 převedl na Nadaci Vincenta van Gogha a dlouhodobě zapůjčil státu s tím, že pro sbírku postaví novou moderní budovu.

Muzeum Vincenta van Gogha, zpřístupněné roku 1973, bylo v roce 1999 ještě velkoryse rozšířeno.

*Ivana Mudrová,
spisovatelka a nezávislá publicistka*





Obrem snadno a rychle

Už jste viděli nejmenší město Holandska? Město, kde jediným krokem překročíte ulici a kde žádný dům není vyšší než vy? Staňte se obrem v Madurodamu.



Svět miniatur

Přes 55 let vítá návštěvníky kouzelného světa detailů zvlněná budova se skleněnou tváří, pod dohledem červenobílého majáku mořských dálek. Za těmito strážci vás čeká kouzelný svět nádherných domů, s fasádami propracovanými do nejmenších detailů, svět vodních kanálů, uliček se zaparkovanými auty a kráječjícími lidmi, nádherné parky vonící přírodou, a to vše zpracované ve zmenšeném měřítku 1:25. Manželé Madurovi tento park založili roku 1952 na památku svého syna George, který zemřel jako spojenecký voják v Dachau. Pohádková zmenšenina země představuje nejdůležitější kulturní a architektonické skvosty Holandska na jednom místě a je dokonale promyšlenou atraktivní podívanou pro děti i dospělé. Třešničkou na dortu je každodenní laserová a vodní show za doprovodu symfonické hudby, která rozehraje všechny struny vaší duše. Ani si možná nevšimnete, že se z radosti usmíváte nad křehkou náručí krásy malého velkého světa, jenž vás pohladí a vždycky rád uvidí. Takový je Madurodam, nejmenší město s největší duší.

Roman Souček
Albert

Holandská Animal Planet

Ačkoli Holandsko nemá podobné proslavené zoologické zahrady typu britské Durrelovy Zoo, rozhodně stojí zdejší „chrámy zvířat“ za návštěvu.



Tropy pod střechou

Burgers' Zoo je největší zoologickou zahradou Holandska a pro milovníky zvířat jde o nepřehlédnutelné lákadlo. Uvnitř ní pobíhá okolo šedesáti druhů savců a plazů se tu vyskytuje zhruba o polovinu méně. Fascinující je především zdejší obří akvárium a není divu, že celkem v něm můžete spatřit okolo 250 druhů ryb! Zahrada je rozdělena do sedmi oblastí, které zahrnují pouště, mangrovy, tropy i obří mořské akvárium. Unikátní záležitostí je například chov hrdličky sokorské, která je v divoké přírodě považována za vyhynulou.

Delfíní skotačení

Největší evropské delfináríum se nazývá Dolfinarium Harderwijk. Tento unikátní svět vodních tvorů představuje pestrou paletu živočichů, a to od delfínů a lachtanů až po žraloky a rejnoky. Především pro děti, ale i pro dospělé diváky jsou lákavá vystoupení, při nichž vodní savci předvádějí svoji neuvěřitelnou šikovnost. Ale to nelze popsat, to se musí vidět. Je to prostě show!

Topí Pigula
Travel Focus



Umění bavit se

Holandaňé, ať malí či velcí, se rádi baví, a tak jejich kroky často vedou do zábavních parků. Za návštěvu stojí zejména tyto dva.

Efteling v Kaatsheuvelu, oceněný v roce 1993 jako nejlepší tematický park na světě, se neustále rozšiřuje o nové a nové atrakce. Setkáte se zde s pohyblivými pohádkovými postavami, největší houpačkou v Evropě, otáčivou vyhlídkovou věží nebo moderním 3D kinem. Rozhodně si nenechte ujít Droomvlucht, unikátní výlet do říše snů, a Volk van Laaf, nádhernou vesničku pro fiktivní trpasličí národ, plnou směšných detailů, kterou si můžete prohlédnout pěšky po zemi i z nadzemní dráhy, přičemž obojí lze více doporučit. Z Pagode, vysokozdvížného vozíku ve tvaru čínské pagody, pak uvidíte nejen celý park, ale i značný kus Holandska.

Také Duinrell v malém městečku Wassenaar potěší malé i velké návštěvníky. Najdete tu kolotoče, horské dráhy, vodní atrakce, stačí si jen vybrat, na co si troufáte. Na závěr nezapomeňte navštívit Tikibad, areál bazénů s mořským příbojem a více než kilometr dlouhou soustavou toboganů.

Bohumil Břejžek
nezávislý publicista



Události v Holandsku

Sýrový trh Alkmaar

3. dubna – 4. září 2011

Sýrové trhy v něštečku Alkmaar se konají podle starých tradic a jsou hlavní turistickou atrakcí města. Navštívit je můžete vždy v pátek od 10:00 do 12:30 hodin.
www.kaasmarkt.nl

Sýrový trh Edam

červenec – srpen 2011

Sýrové trhy v Edamu se konají podle starých tradic. Navštívit je můžete vždy ve středu od 10:30 do 12:30.
www.kaasmarktedam.nl

Víkend muzeí

2. – 3. dubna 2011

Více než pět set muzeí v celé zemi v tyto dny výrazně snižuje vstupné, aby přilákalo co nejvíce návštěvníků.
www.museumvereniging.nl

North Sea Jazz Festival

8. – 10. července 2011

V Rotterdamu se od roku 2006 koná největší jazzový festival na světě.
www.northseajazz.com

Gay Pride

6. srpna 2011

Každoroční pestrobarevná přehlídka na amsterdamských grachtech.
www.amsterdamgaypride.nl

Květinové korzo

16. dubna 2011

Každoroční květinový pochod dlouhý 40 kilometrů vedoucí z Noordwijku do Haarlemu.
www.bloemencorso.info

Grachtenfestival

13. – 21. srpna 2011

Hudební festival probíhající každoročně v Amsterdamu, na němž vedle známých hvězd dostávají příležitost mladé talenty.
www.grachtenfestival.nl

Královnin den

30. dubna 2011

Největší holandský happening a zároveň bleší trh pod širým nebem.

Maastricht Preuvenemint

25. – 28. srpna 2011

Tradiční čtyřdenní kulinářská událost v centru Maastrichtu, při níž se ochutnávají nejrůznější delikatesy za doprovodu hudby.
www.preuvenemint.nl

Den Mlýnů

14. května 2011

Mlýny po celé zemi otevírají v tento den své dveře veřejnosti. Celá řada doprovodných akcí.
www.nationalemolenengemalendag.nl

Den památek

10. – 11. září 2011

Otevírá se na čtyři tisíce historických budov, které umožňují devíti stům tisícům návštěvníků bezplatný vstup.
www.openmonumentendag.nl

The Hague Jazz

14. – 19. června 2011

Přehlídka nejslavnějších jazzových hudebníků, kteří se do Haagu sjíždějí z celého světa.
www.thehaguejazz.com



Jih Holandska



Jestliže střed Holandska patří v zemi k nejnavštěvovanější oblasti, o jihu platí pravý opak – je nejklidnější.

Země v moři

Nejnámější jižní provincií je Zeeland, jež se výrazně odlišuje od ostatních částí země. Kdysi doslova „země v moři“ sestává z množství malých ostrůvků, přičemž velká část území je pod hladinou moře. Katastrofální záplavy v roce 1953 si vynutily realizaci Plánu Delta – přehrazení rozlehlé delty třemi pevnými a jednou průtokovou hrází, přičemž volné zůstalo pouze rameno Westerschelde, které je lodní cestou do belgických Antverp. Hrázemi došlo ke zkrácení pobřeží o stovky kilometrů, vznikly zde však výborné podmínky pro rekreaci a vodní sporty – 70 kilometrů pláží a 22 kilometrů dlouhé jezero Verse meer.

Waterland Neeltje Jans byl původně pracovní ostrov při budování průtokové hráze Oosterschelde. Zachoval se však a slouží jako tematická expozice boje Holandska s vodním živlem za posledních dva tisíce let. Najdete zde např. miniaturní staveniště, na němž si můžete vyzkoušet technologické postupy vodohospodářských prací.

Správním střediskem Zeelandu je Middelburg s tisíciletou historií. Ve středověku byl významným střediskem obchodu s anglickým sukнем. Radnice z 15. století s bohatě zdobeným průčelím na náměstí Markt bývá označována za nejkrásnější pozdně gotickou stavbu v celém Holandsku. U Vilsingenu jsou pak vidět zbytky německého Atlantického valu, opevnění z druhé světové války. Ještě je třeba připomenout, že pro gurmány je oblast Zeelandu spjata s výbornými mušlemi a dalšími mořskými plody. Není bez zajímavosti, že s Flandry je Zeeland spojen 6,6 kilometrů dlouhým tunelem Westerschelde.

Limburg a Brabant

Provincie Limburg leží v podstatě mezi Německem a Belgií. Její historie byla silně ovlivněna děním ve Flandrech, zjevný byl i vliv Burgundska. Lidé tu nejsou tak uzavření jako na severu, mají rádi společnost, stejně jako dobré jídlo a pití. Krajina je zvlněná, na slunečných svazích se pěstuje i vinná réva. De Vaalserberg se svými 322,5 metry

nad mořskou hladinou je nejvýše položeným místem v Holandsku, kde se nachází rozhraní tří státních hranic – Holandska, Německa a Belgie. Správním střediskem je Maastricht, jedno z nejstarších holandských měst, o čemž se přesvědčíte takřka na každém kroku. Pyšní se totiž 1450 zákonem chráněnými památkami. Patří mezi ně především bazilika, katedrály a řada kostelů z 10. až 19. století s bohatými sbírkami církevních předmětů. Nezapomeňte také navštívit rozsáhlé bludiště podzemních chodeb (přes dvě stě kilometrů), v nichž byla za války uschována slavná Rembrandtova Noční hlídka. Odpočinek pak nabízejí desítky kavárniček, které v historickém centru kolem náměstí Vrijtho okupují téměř celý chodník.

Správním střediskem provincie Noord Brabant je Den Bosch, kdysi pevnostní městečko obtékané vodou, které si doposud zachovalo svůj starobylý ráz. Jeho nejslavnějším rodákem byl v patnáctém století Hieronymus Bosch, předchůdce novodobých surrealistů. Pozdně gotická katedrála sv. Jana patří k nejkrásnějším v Holandsku. Za viděnou stojí rovněž Muzeum bojů a hnutí odporu v městě Overloon, kde jsou shromážděné materiály o druhé světové válce. V budově bývalého koncentračního tábora uvidíte výstavu věnovanou obětem těchto táborů v Evropě a Asii v letech 1940 až 1945, v parku poblíž muzea je vystavena bojová technika.

Celé Holandsko v jednom městě!



Pro návštěvníky průvodce Madurodamem v češtině.

Madurodam, George Maduroplein 1, Den Haag
tel.: +31 70 416 2400, e-mail: info@madurodam.nl

www.madurodam.nl



Alida Hoeve

farma s výrobou a ochutnávkou
vynikajících holandských sýrů

předvedení výroby sýrů a dřeváků v češtině

Alida Hoeve, Zeddeweg 1, Volendam
tel.: +31 299 365 830, e-mail: info@henriwillig.com

www.henriwillig.com



Zájezdy do Holandska? Pro náročné individuály na míru!



S Dutch Masters, cestovní kanceláří specializovanou na Holandsko a Flandry můžete vyrazit do Holandska nejen za sýry, tulipány, mlýny, uměním a přírodou ...



info@dutchmasters.cz
www.dutchmasters.cz

Holandsko? Na lodi a na kole ...



Cykloturistika či inline se zázemím obytné motorové lodě a polopenzí.

Vydejte se s námi do země sýrů, tulipánů a vodních kanálů. Můžete jezdit na kole či in-linech, plavit se na lodi, koupat se a samozřejmě poznávat historická města a vesničky ve Středu i na Severu Holandska!

Na kole a na lodi s námi můžete poznat i Chorvatsko či Francii - Canal du Midi, Burgundsko...

Extrem Tour

Bělohorská 202, 169 00 Praha 6
tel.: 731 018 159, 257 210 442
e-mail: info@extremtour.cz

www.extremtour.cz



Keukenhof[®]
HOLLAND



24|03 - 20|05 2011



Keukenhof, jarní zahrada Evropy!

Keukenhof, Stationweg 166a, Lisse
tel.: +31 252 465 555, e-mail: info@keukenhof.nl

www.keukenhof.nl